

මහියංගණ වෛතසය

ඃ සබ්බේ සත්තා භවන්තු සුඛිතත්ථා: බෞද්ධ ජීව හිතවාදය

- උරුගමුවේ අස්සජී හිමි
සොබා දහමේම නිර්මාණයක් ලෙස පුද්ගලයා හඳුනාගත් බුදුදහම, ඔහුගේ සහ සමස්ත ජීව ලෝකයේ විර පැවැත්ව සඳහා නිර්දේශ කරන ජීව හිතවාදී පිලිවෙත - විමර්ශනයට ලක් කිරීමකි, මෙම ලිපිය.

ඃ අභිනව වෛතසයට කොත පැළඳ වූ අනුරාධපුර ඉසුරුපුර ශ්‍රී පුෂ්පාරාමය

- සේනපුරජී. නිශ්ශංක
ඓතිහාසික පුදබිමක් වූ අනුරාධපුර ප්‍රදේශයේ පිහිටි විහාරස්ථානයක් ගැන තොරතුරුයි, මෙම ලිපියෙන් ඉදිරිපත් වී ඇත්තේ. වසර 35 කට පෙර ඇරඹුණු මෙම විහාරස්ථානයෙන් - ප්‍රදේශයට විශාල ආගමික හා සාමාජික සේවාවක් සිදුවන බවයි ලේඛකයා පවසන්නේ.

ඃ වස්සාවාසික විවර පූජාවේ ආධ්‍යාත්මික හරය

- ගාමිණී රත්න ශ්‍රී
වස් වාසය කරන හිසසුන් වහන්සේ වෙත සිදුකැරෙන විවර පූජා පිලිවෙ-
තෙහි ශාසනික වටිනාකම පිලිබඳ විග්‍රහයකි. ලේඛකයා රුහුණ විශ්ව විද්‍යාලයේ කථිකාවාර්යවරයෙකි. මෙහි මුල් කොටස පසුගිය පත්‍රයේ පළවිය.

ඃ බුදු සසුනේ අනාගතය රැකගත් ප්‍රථම ධර්ම සංගායනාව

- මහාවාර්ය මිගොඩ පඤ්ඤාලෝක හිමි
බුදුරදුන් පිරිනිවීමට පසු - ශාසනයේ අනාගත ප්‍රගතිය සැල-
කිල්ලට ගත් - එවකට වැඩ සිටි බුදුරදුන්ගේ මහා ශ්‍රාවක හිමිවරුන් විසින් පවත්වන ලද ප්‍රථම ධර්ම සංගායනාව පිලිබඳ ඓතිහාසික තොරතුරු.

ඃ බෞද්ධ දර්ශනය හා නූතන විද්‍යාව

- මහාවාර්ය පී. ඩබ්ලිව්. විතානගේ
විශ්වයේ පැවැත්ම පිලිබඳ බුදු වදනෙන් හෙළිදරව් වන ඇතැම් කරුණු සහ ජීවිත බුදු නූතන විද්‍යා පර්යේෂණ මගින් හෙළිවන ඇතැම් කරුණු අතර ඇති සමානතා.

ඃ බුදුදහම හා මාක්ස්වාදය

- මහාවාර්ය කේ. එන්. ජයතිලක
මාක්ස්වාදය සහ බුදුදහම අතර දර්ශනික වශයෙන් පවතින සම වීස-
මතා සහ බුදුදහමේ ඇතුළත් සමාජවාදී අදහස් පිලිබඳ අධ්‍යයනයක් වශයෙන් මෙම ලිපිය හැඳින්විය හැකිය.

ඃ සිත්තම් ගල්ලෙන රජමහා විහාරය

- ඩබ්ලිව්. කේ. උපසේන
ක්‍රිස්තු පූර්ව පළමුවැනි සියවස තරම් ඈතට විහිදුණු ඉතිහාසයක් ඇති -
ඉපැරැණි විහාරස්ථානයක් ගැන තොරතුරුයි, මෙම ලිපියෙන් හෙළි කොට ඇත්තේ. මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ වරාපිටිය ප්‍රදේශයේ මෙම විහාර-
ස්ථානය පිහිටා ඇතැ'යි ලේඛකයා පවසයි.

ඃ මාදෙළුවාව ශ්‍රී සුධර්මාරාමය

- බන්ධුලප්‍රිය
කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයට අයත් මාදෙළුවාව ප්‍රදේශයේ පිහිටි තරමක් පැරැණි; අලංකාර මූර්ති හා සිතුවම් සහිත විහාරස්ථානයක් ගැන තොර-
තුරුයි, 'වෙහෙර විහාර' විශේෂාංගය යටතේ පළවන මෙම ලිපියේ සඳ-
හන් වන්නේ.

ඃ බදුල්ල මයිලගස්තැන්න ශ්‍රී බෝධිරැක්ඛාරාමය

බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ බදුල්ල කණුවැල්ල ප්‍රදේශයේ පිහිටි සිය වසකට වැඩි ඉතිහාසයක් ඇතැයි සැලකෙන විහාරස්ථානයක් ගැන තොරතුරු.

ඃ නිකිණි පෝය

- වතුපිටියේ ඤාණානන්ද හිමි
නිකිණි පොහොය දිනයේ සිදුවූ ශාසනික වශයෙන් වැදගත් ඓතිහාසික සිදුවීම් පිලිබඳ විග්‍රහයක් ඇතුළත් කෙටි ලිපියකි. ශාස්ත්‍රපති උපාධිධාරී හිමිතමක් බුදුසරණට මෙම ලිපිය සපයයි.

ඃ බෞද්ධයන් අතර එකමුතුවට තායිලන්ත සමුළුවේදී යෝජනා රැසක්

ජාත්‍යන්තර බෞදු සහයෝගිතාව ගොඩනැංවීමේ අරමුණු කොට ගෙන -
තායිලන්තයේදී පැවැති ජාත්‍යන්තර බෞදු සමුළුවක් පිලිබඳ ප්‍රවෘත්ති වාර්තාවකි.

ඃ 'අභියෝගවලට මුහුණ දීමට සුදුසු ශාසනික වැඩ පිළිවෙළක් අරඹනවා'

අභිනව මල්වතු මහ නා හිමියන්ගේ විශේෂ ප්‍රකාශයක් ඇතුළත් ප්‍රවෘත්ති වාර්තාවකි.

ඃ මහියංගණ ඇසළ උළෙල හිමිත්තෙන් පළවන විශේෂ පණිවිඩ

බුදු සිරිපා පහසු ලද මහියංගණයට සිද්ධස්ථාන අතර මුල් තැන හිමියි. මහියංගණ පුණ්‍ය භූමියේ උරුමය රැකීම බෞද්ධයාගේ වගකීමක්. බුදු සිරිපා පහසු ලද මහියංගණය සංවර්ධනයට දයක වීම උතුම් පින්-
කමක්.

☸ ගල්විහාර අනුරූච්ච කුරුණෑගොඩ හා හිමියන්ගෙන් රූපියල් ලක්ෂයක්

විශේෂ බෞද්ධ ප්‍රවෘත්ති වාර්තාවකි

☸ ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රදේශ කීපයක ඓතිහාසිකව පවත්වාගෙන එනු ලබන ඇසල උත්සව කිහිපයක් පිළිබඳ ප්‍රවෘත්ති වාර්තා කිහිපයකි.

මහියංගණ ඇසල පෙරහර
බෙල්ලන්විල රන්දෝලි පෙරහර
සිත්තම් ගල්ලෙන රජමහා විහාරයේ ඇසල පෙරහර
රොටුඹ ඇසල මහා පෙරහර

☸ මහියංගණ පුද බිමට බෞද්ධ අවධානය ඕනෑ

- නනුවැකිය

☸ මුහියංගණ රජමහා විහාරය

☸ මහියංගණ පින් බිමේ පුරාණය

බුදුරදුන් මහියංගණයේදී යකුන් දමනය කිරීම සහ නැන්පත් කොට වන්දනා කිරීම සඳහා බුදුරදුන්ගේ කේශ ධාතු ලබාගැනීම දක්වන - සුප්‍ර-කට විත්‍ර ශිල්පී සෝලියස් මැන්දිස් ගේ විත්‍රයකි.

☸ හෙළ හැදියාවේ ඉපැරැණි බව කියන මියුගුණ පියස

☸ මහියංගණ පුද බිමේ ඓතිහාසික අගය

☸ සම්බුදු පා පහස ලද මහියංගණය

☸ මහියංගණ ථූපයේ ධාතු ගර්භයේ තිබී හමුවූ පුරාවස්තු

☸ මහියංගණ ඇසල උළෙල ඔප් නංවන ආදි වාසීන්ගේ පෙරහර